Zbiór Orzeczeń

WYROK TRYBUNAŁU (trzecia izba)

z dnia 29 listopada 2017 r.*

Odesłanie prejudycjalne – Zbliżanie ustawodawstw – Prawo autorskie i prawa pokrewne – Dyrektywa 2001/29/WE – Artykuł 5 ust. 2 lit. b) – Wyjątek dotyczący kopii na użytek prywatny – Artykuł 3 ust. 1 – Publiczne udostępnianie – Szczególny techniczny sposób przekazu – Świadczenie usługi rejestracji wideo w chmurze (*cloud computing*) kopii utworów chronionych prawem autorskim bez zgody danego twórcy – Aktywny udział usługodawcy przy tej rejestracji

W sprawie C-265/16

mającej za przedmiot wniosek o wydanie, na podstawie art. 267 TFUE, orzeczenia w trybie prejudycjalnym, złożony przez Tribunale di Torino (sąd w Turynie, Włochy) postanowieniem z dnia 4 maja 2016 r., które wpłynęło do Trybunału w dniu 12 maja 2016 r., w postępowaniu:

VCAST Limited

przeciwko

RTI SpA,

TRYBUNAŁ (trzecia izba),

w składzie: L. Bay Larsen, prezes izby, J. Malenovský (sprawozdawca), M. Safjan, D. Šváby i M. Vilaras, sędziowie,

rzecznik generalny: M. Szpunar,

sekretarz: R. Schiano, administrator,

uwzględniając pisemny etap postępowania i po przeprowadzeniu rozprawy w dniu 29 marca 2017 r.,

rozważywszy uwagi przedstawione:

– w imieniu VCAST Limited przez E. Belisaria, F.G. Titę, M. Ciurcinę i G. Scorzę, avvocati,

– w imieniu RTI SpA przez S. Previtiego, G. Rossiego, V. Colarocca, F. Lepriego i A. La Rosę, avvocati,

– w imieniu rządu włoskiego przez G. Palmieri, działającą w charakterze pełnomocnika, wspieraną przez G. Galluzzo i R. Guizzi, avvocati dello Stato,

– w imieniu rządu francuskiego przez D. Colasa i D. Segoina, działających w charakterze pełnomocników,

* Język postępowania: włoski.

– w imieniu rządu portugalskiego przez L. Ineza Fernandesa, M. Figueireda i T. Rendasa, działających w charakterze pełnomocników,

– w imieniu Komisji Europejskiej przez L. Malferrariego i J. Samnaddę, działających w charakterze pełnomocników,

po zapoznaniu się z opinią rzecznika generalnego na posiedzeniu w dniu 7 września 2017 r.,

wydaje następujący

Wyrok

1 Wniosek o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym dotyczy wykładni dyrektywy 2001/29/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 22 maja 2001 r. w sprawie harmonizacji niektórych aspektów praw autorskich i pokrewnych w społeczeństwie informacyjnym (Dz.U. 2001, L 167, s. 10), zwłaszcza art. 5 ust. 2 lit. b) tej dyrektywy, dyrektywy 2000/31/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 8 czerwca 2000 r. w sprawie niektórych aspektów prawnych usług społeczeństwa informacyjnego, w szczególności handlu elektronicznego w ramach rynku wewnętrznego (Dz.U. 2000, L 178, s. 1), oraz traktatu FUE.

2 Wniosek ten został przedstawiony w ramach sporu między VCAST Limited a RTI SpA w przedmiocie zgodności z prawem udostępniania klientom VCAST systemu rejestracji wideo w chmurze programów telewizyjnych emitowanych zwłaszcza przez RTI.

Ramy prawne

Prawo Unii

Dyrektywa 2000/31

3 Zgodnie z art. 3 ust. 2 dyrektywy 2000/31:

„Państwa członkowskie nie mogą z powodów wchodzących w zakres koordynowanej dziedziny ograniczać swobodnego przepływu usług społeczeństwa informacyjnego pochodzących z innego państwa członkowskiego”.

4 Artykuł 3 ust. 3 dyrektywy 2000/31 stanowi między innymi, że art. 3 ust. 2 tej dyrektywy nie ma zastosowania do dziedzin określonych w załączniku do tej dyrektywy, który to załącznik dotyczy między innymi prawa autorskiego i praw pokrewnych.

Dyrektywa 2001/29

5 Zgodnie z motywem 1 dyrektywy 2001/29:

„Traktat przewiduje ustanowienie rynku wewnętrznego i instytucji systemu zapewniającego niezakłóconą konkurencję na rynku wewnętrznym. Do realizacji tych celów przyczynia się harmonizacja ustawodawstw państw członkowskich w zakresie praw autorskich i pokrewnych”.

6 Motyw 23 tej dyrektywy przewiduje:

„Niniejsza dyrektywa powinna bardziej zharmonizować obowiązujące prawo autora do publicznego udostępniania utworu. Prawo to należy rozumieć w szerszym znaczeniu jako obejmujące każde udostępnianie utworu odbiorcom nieznajdującym się w miejscu, z którego przekazywanie pochodzi. Prawo to obejmuje każdą publiczną transmisję lub retransmisję utworów, drogą przewodową lub bezprzewodową, w tym nadawanie programów. Prawo to nie powinno obejmować żadnych innych działań”.

7 Artykuł 2 rzeczonej dyrektywy stanowi:

„Państwa członkowskie przewidują wyłączne prawo do zezwalania lub zabraniania bezpośredniego lub pośredniego, tymczasowego lub stałego zwielokrotniania utworu, przy wykorzystaniu wszelkich środków i w jakiejkolwiek formie, w całości lub częściowo:

a) dla autorów – w odniesieniu do ich utworów;

b) dla artystów wykonawców – w odniesieniu do utrwaleń ich przedstawień;

c) dla producentów fonogramów – w odniesieniu do ich fonogramów;

d) dla producentów pierwszych utrwaleń filmów – w odniesieniu do oryginału i kopii ich filmów;

e) dla organizacji radiowych i telewizyjnych – w odniesieniu do utrwaleń ich programów, niezależnie od tego, czy programy te są transmitowane przewodowo czy bezprzewodowo, włączając drogę kablową lub satelitarną”.

8 Zgodnie z art. 3 ust. 1 dyrektywy 2001/29:

„Państwa członkowskie powinny zapewnić autorom wyłączne prawo do zezwalania lub zabraniania na jakiekolwiek publiczne udostępnianie ich utworów, drogą przewodową lub bezprzewodową, włączając podawanie do publicznej wiadomości ich utworów w taki sposób, że osoby postronne mają do nich dostęp w wybranym przez siebie miejscu i czasie”.

9 Artykuł 5 ust. 2 lit. b) tej dyrektywy przewiduje:

„Państwa członkowskie mogą przewidzieć wyjątki lub ograniczenia w odniesieniu do prawa do zwielokrotniania określonego w art. 2, w następujących przypadkach:

[…]

b) w odniesieniu do zwielokrotniania na dowolnych nośnikach przez osobę fizyczną do prywatnego użytku i do celów ani bezpośrednio, ani pośrednio handlowych, pod warunkiem że podmioty praw autorskich otrzymają godziwą rekompensatę, uwzględniającą zastosowanie lub niezastosowanie środków technologicznych określonych w art. 6, w odniesieniu do danych utworów lub przedmiotów objętych ochroną”.

10 Artykuł 5 ust. 5 tej dyrektywy stanowi:

„Wyjątki i ograniczenia przewidziane w ust. 1, 2, 3 i 4 powinny być stosowane tylko w niektórych szczególnych przypadkach, które nie naruszają normalnego wykorzystania dzieła lub innego przedmiotu objętego ochroną ani nie powodują nieuzasadnionej szkody dla uzasadnionych interesów podmiotów praw autorskich”.

Prawo włoskie

11 Artykuł 5 ust. 2 lit. b) dyrektywy 2001/29 został transponowany do prawa włoskiego w art. 71 sexies legge n. 633 – Protezione del diritto d'autore e di altri diritti connessi al suo esercizio (ustawy nr 633 o ochronie prawa autorskiego i innych związanych z wykonywaniem tego prawa praw pokrewnych) z dnia 22 kwietnia 1941 r., w wersji obowiązującej w czasie, gdy miały miejsce okoliczności faktyczne w postępowaniu głównym (zwanej dalej „ustawą o prawie autorskim"). Tenże art. 71 sexies, który figuruje w sekcji II tej ustawy, zatytułowanej „Zwielokrotnianie prywatne na użytek osobisty", stanowi:

„1. Zwielokrotnianie fonogramów i wideogramów na jakimkolwiek nośniku przez osobę fizyczną na wyłącznie osobisty użytek jest dozwolone, o ile nie ma celów zarobkowych czy bezpośrednio lub pośrednio handlowych, przy zachowaniu środków technologicznych, o których mowa w art. 102 quater.

2. Zwielokrotnianie, o którym mowa w ust. 1, nie może być dokonywane przez osobę trzecią. Świadczenie usług polegających na umożliwianiu zwielokrotniania fonogramów i wideogramów przez osobę fizyczną na użytek osobisty stanowi działalność zwielokrotniania podlegającą przepisom zawartym w art. 13, 72, 78 bis, 79 i 80.

[…]".

12 Artykuł 71 septies ustawy o prawie autorskim stanowi:

„1. Autorzy i producenci fonogramów, jak również pierwotni wytwórcy utworów audiowizualnych, artyści i wykonawcy oraz producenci wideogramów i ich następcy prawni mają prawo do rekompensaty za zwielokrotnianie fonogramów i wideogramów na prywatny użytek, o którym mowa w art. 71 sexies. Wspomniana rekompensata stanowi, jeżeli chodzi o urządzenia przeznaczone wyłącznie do rejestracji analogowej lub cyfrowej fonogramów lub wideogramów, procent ceny uiszczonej sprzedawcy przez nabywcę ostatecznego, która w przypadku urządzeń wielofunkcyjnych jest obliczana na podstawie ceny urządzenia o cechach odpowiadających cechom wewnętrznego elementu przeznaczonego do rejestracji albo, gdy nie będzie to możliwe, na podstawie stałej kwoty od urządzenia. W przypadku nośników zapisu audio i wideo, takich jak nośniki analogowe, nośniki cyfrowe, pamięci stałe lub przenośne przeznaczone do rejestracji fonogramów lub wideogramów, rekompensata stanowi kwotę ustaloną z uwzględnieniem możliwości rejestracyjnych tych nośników. W przypadku zdalnych systemów rejestracji wideo rekompensata, o której mowa w niniejszym ustępie, jest należna od podmiotu, który świadczy usługę, i zostaje ustalona na podstawie wynagrodzenia otrzymanego za świadczenie tej usługi.

2. Rekompensata, o której mowa w ust. 1, zostaje określona, zgodnie z przepisami wspólnotowymi i w każdym razie z uwzględnieniem praw do zwielokrotniania, w dekrecie ministra ds. dóbr kultury i działalności kulturowej, który ma zostać przyjęty do dnia 31 grudnia 2009 r. po zasięgnięciu opinii komitetu, o którym mowa w art. 190, oraz stowarzyszeń reprezentujących większość producentów urządzeń i nośników, o których mowa w ust. 1. W celu określenia rekompensaty uwzględnia się zastosowanie lub niezastosowanie środków technologicznych, o których mowa w art. 102 quater, jak również odmienne oddziaływanie kopii cyfrowej w porównaniu z kopią analogową. Dekret podlega aktualizacji co trzy lata.

[…]".

13 Zgodnie z art. 102 quater ustawy o prawie autorskim:

„1. Podmioty praw autorskich i praw pokrewnych oraz prawa, o którym mowa w art. 102 bis ust. 3, mogą stosować wobec utworów lub innych przedmiotów objętych ochroną skuteczne zabezpieczenia techniczne obejmujące wszelkie środki technologiczne, urządzenia lub części składowe, które przy normalnym ich funkcjonowaniu są przeznaczone do powstrzymania lub ograniczenia czynności, na które podmioty tych praw nie wyraziły zgody.

2. Środki technologiczne uważa się za skuteczne, jeżeli korzystanie z utworu lub z innego przedmiotu objętego ochroną jest kontrolowane przez podmioty praw poprzez zastosowanie kodu dostępu lub mechanizmu zabezpieczenia, takiego jak szyfrowanie, zakłócanie lub każda inna transformacja utworu lub przedmiotu objętego ochroną, lub mechanizmu kontroli kopiowania, które spełniają cel ochronny.

3. Niniejszy artykuł nie stoi na przeszkodzie stosowaniu przepisów dotyczących programów komputerowych, o których mowa w tytule I rozdział IV część VI”.

Postępowanie główne i pytania prejudycjalne

14 VCAST Limited jest spółką prawa angielskiego, która udostępnia swym klientom w Internecie system rejestracji wideo, w przestrzeni przechowywania danych w chmurze (cloud), emitowanych drogą naziemną programów włoskich organizacji telewizyjnych, wśród których znajdują się programy RTI.

15 Z postanowienia odsyłającego wynika, że w praktyce użytkownik wybiera program na stronie internetowej VCAST, na której znajduje się spis programów wszystkich objętych usługą dostarczanych przez tę spółkę kanałów telewizyjnych. Użytkownik może zaznaczyć albo dany program, albo przedział czasowy. Następnie system obsługiwany przez VCAST odbiera sygnał telewizyjny za pomocą własnych anten i rejestruje przedział czasowy wybranego programu w przestrzeni do przechowywania danych w chmurze wskazanej przez użytkownika. Ta przestrzeń do przechowywania danych jest nabywana przez użytkownika u usługodawcy.

16 VCAST pozwała RTI przed specjalizującą się w prawie spółek izbę Tribunale ordinario di Torino (sądu w Turynie, Włochy), domagając się od niej stwierdzenia zgodności z prawem prowadzonej przez siebie działalności.

17 W trakcie postępowania sąd ten postanowieniem w przedmiocie środków tymczasowych z dnia 30 października 2015 r. uwzględnił częściowo wniesiony przez RTI wniosek w przedmiocie środków tymczasowych i zasadniczo zakazał VCAST dalszego prowadzenia jej działalności.

18 Uznając, że rozstrzygnięcie sporu w postępowaniu głównym zależy po części od wykładni prawa Unii, a zwłaszcza art. 5 ust. 2 lit. b) dyrektywy 2001/29, Tribunale di Torino (sąd w Turynie) postanowił zawiesić postępowanie i zwrócić się do Trybunału z następującymi pytaniami prejudycjalnymi:

„1) Czy zgodne z prawem Unii – w szczególności z art. 5 ust. 2 lit. b) dyrektywy 2001/29 […] (a także z dyrektywą [2000/31] i z traktatem założycielskim) – jest uregulowanie krajowe, które zakazuje przedsiębiorcy dostarczania osobom prywatnym usługi zdalnej rejestracji wideo kopii na użytek prywatny utworów chronionych prawem autorskim, za pomocą systemu informatycznego, przy użyciu […] chmury […], wraz z aktywnym udziałem z jego strony przy rejestracji, w braku zgody podmiotu prawa autorskiego?

2) Czy zgodne z prawem Unii – w szczególności z art. 5 ust. 2 lit. b) dyrektywy 2001/29 […] (a także z dyrektywą [2000/31] i z traktatem założycielskim) – jest uregulowanie krajowe, które zezwala przedsiębiorcy na dostarczanie osobom prywatnym usługi zdalnej rejestracji wideo kopii na użytek prywatny utworów chronionych prawem autorskim, za pomocą systemu informatycznego, przy

użyciu […] chmury […], nawet jeśli wymaga to aktywnego udziału z jego strony przy rejestracji, także w braku zgody podmiotu prawa autorskiego, w zamian za zryczałtowaną rekompensatę na rzecz podmiotu prawa autorskiego, co oznacza w istocie system obowiązkowej licencji?”.

W przedmiocie pytań prejudycjalnych

Uwagi wstępne

19 Z wniosku o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym wynika, że sąd odsyłający wydał postanowienie w przedmiocie środków tymczasowych zawierające środki wiążące się z tymczasowym zakazem prowadzenia działalności przez VCAST.

20 W związku z powyższym sąd ten zadał Trybunałowi dwa pytania prejudycjalne w przedmiocie tej działalności, opierając się na dwóch przeciwstawnych sobie hipotezach, jednej przewidującej, że ustawodawstwo krajowe zakazuje tego rodzaju działalności, i drugiej zakładającej, że działalność ta, wprost przeciwnie, jest dozwolona.

21 Z rozważań tych można zatem wysnuć wniosek, że nie zostało ustalone, czy rozpatrywane w postępowaniu głównym ustawodawstwo faktycznie zakazuje rzeczonej działalności.

22 W tych okolicznościach i aby udzielić sądowi odsyłającemu użytecznej odpowiedzi, Trybunał odpowie na oba te pytania łącznie, przy założeniu, że ustawodawstwo krajowe zezwala na rozpatrywaną w postępowaniu głównym działalność.

23 Ponadto należy stwierdzić, że sąd odsyłający zwraca się do Trybunału z pytaniem dotyczącym zgodności z prawem Unii rozpatrywanego w postępowaniu głównym przepisu krajowego, powołując się nie tylko na dyrektywę 2001/29, zwłaszcza art. 5 ust. 2 lit. b) tej dyrektywy, lecz również na dyrektywę 2000/31 oraz na „traktat założycielski”.

24 W tym względzie, jak podkreślił rzecznik generalny w pkt 19 swojej opinii, przepisem dyrektywy 2000/31, który ewentualnie mógłby znaleźć zastosowanie w niniejszym wypadku, jest art. 3 ust. 2 tej dyrektywy, zakazujący państwom członkowskim ograniczania swobodnego przepływu usług społeczeństwa informacyjnego pochodzących z innego państwa członkowskiego. Jednakże zgodnie z art. 3 ust. 3 tej dyrektywy z zakresu stosowania tego zakazu wyłączone są między innymi ograniczenia wynikające z ochrony prawa autorskiego i praw pokrewnych.

25 Wynika z tego, że przepisy dyrektywy 2000/31 nie mają zastosowania w rozpatrywanej w postępowaniu głównym sprawie, która dotyczy prawa autorskiego i wyjątków od tego prawa.

26 Co się tyczy zadanych pytań w zakresie, w jakim dotyczą one „traktatu”, należy przypomnieć, że zgodnie z utrwalonym orzecznictwem Trybunału, w przypadku gdy dana kwestia jest przedmiotem harmonizacji na poziomie Unii, wszelkie środki krajowe regulujące tę kwestię podlegają ocenie na podstawie przepisów środka harmonizującego (zob. w szczególności wyroki: z dnia 13 grudnia 2001 r., DaimlerChrysler, C-324/99, EU:C:2001:682, pkt 32; z dnia 24 stycznia 2008 r., Roby Profumi, C-257/06, EU:C:2008:35, pkt 14; a także z dnia 1 października 2009 r., HSBC Holdings i Vidacos Nominees, C-569/07, EU:C:2009:594, pkt 26).

27 Otóż należy podkreślić, że jeden z celów, do realizacji których zmierza dyrektywa 2001/29, polega, jak wynika z motywu 1 tej dyrektywy, na harmonizacji ustawodawstw państw członkowskich w zakresie praw autorskich i praw pokrewnych, aby przyczynić się do realizacji celu w postaci ustanowienia rynku wewnętrznego.

28 W rezultacie nie zachodzi potrzeba orzekania w przedmiocie pytań zadanych w odniesieniu do traktatu FUE.

29 W tych okolicznościach należy uznać, że zadając swe pytania, sąd odsyłający zmierza zasadniczo do ustalenia, czy dyrektywa 2001/29, a zwłaszcza art. 5 ust. 2 lit. b) tej dyrektywy, sprzeciwia się uregulowaniu krajowemu, które zezwala przedsiębiorcy na świadczenie osobom prywatnym usługi zdalnej rejestracji w chmurze kopii na użytek prywatny utworów chronionych prawem autorskim, za pomocą systemu informatycznego, wraz z aktywnym udziałem z jego strony przy rejestracji, bez zezwolenia podmiotu prawa autorskiego.

Odpowiedź Trybunału

30 Zgodnie z art. 5 ust. 2 lit. b) dyrektywy 2001/29 państwa członkowskie mogą przewidzieć wyjątki bądź ograniczenia w odniesieniu do prawa do zwielokrotniania, gdy chodzi o zwielokrotnianie na dowolnych nośnikach przez osobę fizyczną na użytek prywatny i do celów innych aniżeli bezpośrednio czy pośrednio handlowe.

31 Ponadto art. 5 ust. 5 tej dyrektywy przewiduje, że wyjątki i ograniczenia przewidziane w szczególności w art. 5 ust. 2 omawianej dyrektywy powinny być stosowane tylko w niektórych szczególnych przypadkach, które nie naruszają normalnego wykorzystania dzieła lub innego przedmiotu objętego ochroną ani nie powodują nieuzasadnionej szkody dla uzasadnionych interesów podmiotów praw autorskich.

32 Co się tyczy art. 5 ust. 2 lit. b) dyrektywy 2001/29, należy przede wszystkim przypomnieć, że zgodnie z utrwalonym orzecznictwem Trybunału przepisy dyrektywy wprowadzające odstępstwo od ogólnej zasady ustanowionej w tej dyrektywie należy poddawać ścisłej wykładni (wyrok z dnia 10 kwietnia 2014 r., ACI Adam i in., C-435/12, EU:C:2014:254, pkt 22 i przytoczone tam orzecznictwo). Wynika z tego, że rzeczony art. 5 ust. 2 lit. b) należy poddawać takiej wykładni.

33 Trybunał orzekł również, że sporządzenie kopii przez osobę fizyczną działającą prywatnie należy uważać za czynność mogącą wyrządzić szkodę danemu podmiotowi prawa autorskiego, ponieważ kopia ta zostaje sporządzona bez zwrócenia się o uprzednie zezwolenie tego podmiotu (zob. podobnie wyrok z dnia 21 października 2010 r., Padawan, C-467/08, EU:C:2010:620, pkt 44–46).

34 W dodatku Trybunał stwierdził, że o ile art. 5 ust. 2 lit. b) dyrektywy 2001/29 należy rozumieć w ten sposób, że wyjątek dotyczący kopii na użytek prywatny pozbawia z pewnością podmiot praw autorskich możliwości powoływania się na przysługujące mu wyłączne prawo do zezwalania na zwielokrotnianie lub do zabraniania takiego zwielokrotniania wobec osób, które sporządzają kopie jego utworów na użytek prywatny, o tyle przepisu tego nie należy rozumieć jako narzucającego podmiotowi praw autorskich, w zakresie wykraczającym poza to wyraźnie ustanowione ograniczenie, tolerowanie naruszeń jego praw mogących towarzyszyć sporządzaniu kopii na użytek prywatny (zob. podobnie wyrok z dnia 10 kwietnia 2014 r., ACI Adami i in., C-435/12, EU:C:2014:254, pkt 31).

35 Wreszcie z orzecznictwa wynika, że aby móc powołać się na art. 5 ust. 2 lit. b), nie jest konieczne, by dane osoby fizyczne dysponowały sprzętem, urządzeniami lub nośnikami zwielokrotniania. Mogą one również skorzystać ze świadczonej przez osobę trzecią usługi zwielokrotniania, która stanowi faktyczną przesłankę niezbędną do tego, by osoby fizyczne mogły uzyskiwać kopie na użytek prywatny (zob. podobnie wyrok z dnia 21 października 2010 r., Padawan, C-467/08, EU:C:2010:620, pkt 48).

36 To właśnie w świetle powyższego orzecznictwa należy zweryfikować, czy usługa tego rodzaju jak rozpatrywana w postępowaniu głównym, której istotne elementy zostały sprecyzowane w pkt 14 i 15 niniejszego wyroku, jest objęta zakresem art. 5 ust. 2 lit. b) dyrektywy 2001/29.

37 W tym względzie należy stwierdzić, że dostawca tej usługi nie ogranicza się jedynie do organizowania zwielokrotniania, lecz w dodatku udziela dostępu do niektórych programów telewizyjnych, które mogą być zdalnie rejestrowane, w celu ich zwielokrotniania. Zatem to do indywidualnych klientów należy wybór programów, które mają być rejestrowane.

38 Rozpatrywana w postępowaniu głównym usługa spełnia w tym znaczeniu podwójną funkcję, polegającą na jednoczesnym zapewnianiu zwielokrotniania i udostępnianiu dotyczących tej usługi utworów i przedmiotów.

39 O ile wyjątek dotyczący kopii na użytek prywatny oznacza, że podmiot praw autorskich musi powstrzymać się od wykonywania przysługującego mu wyłącznego prawa do zezwalania na sporządzanie kopii na użytek prywatny lub zabraniania takiego sporządzania przez osoby fizyczne na warunkach określonych w art. 5 ust. 2 lit. b) dyrektywy 2001/29, o tyle wymóg ścisłej wykładni takiego wyjątku zakłada, że tenże podmiot nie zostaje jednak pozbawiony swego prawa do zabronienia dostępu lub udzielenia dostępu do utworów lub przedmiotów, z których osoby te życzą sobie sporządzić kopie na użytek prywatny.

40 Z art. 3 dyrektywy 2001/29 wynika bowiem, że jakiekolwiek publiczne udostępnianie, w tym podawanie do publicznej wiadomości utworu lub przedmiotu objętego ochroną, musi podlegać zezwoleniu przez podmiot praw autorskich, przy czym, jak wynika również z motywu 23 tej dyrektywy, prawo do publicznego udostępniania utworu należy rozumieć w szerszym znaczeniu, jako obejmujące każdą publiczną transmisję lub retransmisję utworów, drogą przewodową lub bezprzewodową, w tym nadawanie programów.

41 W tym względzie Trybunał orzekł już, że pojęcie „publicznego udostępniania” łączy dwie przesłanki wymagające łącznego spełnienia, a muszą mianowicie zaistnieć „czynność udostępniania” utworu i udostępnianie tego utworu „publiczności” (wyrok z dnia 31 maja 2016 r., Reha Training, C-117/15, EU:C:2016:379, pkt 37).

42 Uściślіwszy powyższe, należy podkreślić, że jeśli chodzi, po pierwsze, o pojęcie „czynność udostępniania”, oznacza ono każde transmitowanie chronionych utworów, niezależnie od wykorzystywanego środka lub procesu technologicznego (wyrok z dnia 31 maja 2016 r., Reha Training, C-117/15, EU:C:2016:379, pkt 38).

43 Ponadto każda transmisja lub retransmisja danego utworu z wykorzystaniem szczególnego technicznego sposobu przekazu musi co do zasady uzyskać indywidualne zezwolenie autora tego utworu (wyrok z dnia 31 maja 2016 r., Reha Training, C-117/15, EU:C:2016:379, pkt 39).

44 Po drugie, aby wchodziły w zakres pojęcia „publicznego udostępniania” w rozumieniu art. 3 ust. 1 dyrektywy 2001/29, chronione utwory – jak wspomniano w pkt 41 niniejszego wyroku – powinny jeszcze zostać faktycznie udostępnione „publiczności” (wyrok z dnia 31 maja 2016 r., Reha Training, C-117/15, EU:C:2016:379, pkt 40).

45 W tym względzie z orzecznictwa Trybunału wynika, że pojęcie „publiczności” odnosi się do nieokreślonej liczby potencjalnych telewidzów i zakłada ponadto dość znaczną liczbę osób (wyrok z dnia 31 maja 2016 r., Reha Training, C-117/15, EU:C:2016:379, pkt 41).

46 W niniejszym przypadku przedmiotowy usługodawca rejestruje transmitowane programy i udostępnia je swym klientom na pośrednictwem Internetu.

47 W pierwszej kolejności jest oczywiste, że wszystkie osoby, do których kieruje swe usługi ten dostawca, stanowią „publiczność” w rozumieniu przywołanego w pkt 45 orzecznictwa.

48 W drugiej kolejności pierwotna transmisja dokonana przez organizację radiowo-telewizyjną oraz ta zrealizowana przez rozpatrywanego w postępowaniu głównym usługodawcę są dokonywane w szczególnych warunkach technicznych, stosownie do odmiennego sposobu transmisji utworów i każda z nich jest przeznaczona dla swojej publiczności (zob. podobnie wyrok z dnia 7 marca 2013 r., ITV Broadcasting i in., C-607/11, EU:C:2013:147, pkt 39).

49 Przywołane transmisje stanowią zatem różnego rodzaju publiczne udostępnianie i każda z nich wymaga zatem uzyskania zezwolenia danych podmiotów prawa autorskiego.

50 W tych okolicznościach nie zachodzi już potrzeba dalszego badania, czy publiczność, do której skierowane jest to udostępnianie, jest identyczna lub czy, w danym wypadku, publiczność, do której skierowane są usługi rozpatrywanego w postępowaniu głównym usługodawcy, stanowi nową publiczność (zob. podobnie wyrok z dnia 7 marca 2013 r., ITV Broadcasting i in., C-607/11, EU:C:2013:147, pkt 39).

51 Z powyższego wynika, że wobec braku zezwolenia ze strony podmiotu praw autorskich sporządzanie kopii utworów za pomocą rozpatrywanej w postępowaniu głównym usługi grozi naruszeniem praw tego podmiotu.

52 W konsekwencji tego rodzaju usługa zdalnej rejestracji nie może być objęta zakresem art. 5 ust. 2 lit. b) dyrektywy 2001/29.

53 W tych okolicznościach nie zachodzi już potrzeba weryfikacji, czy zostały spełnione przesłanki wymagane w art. 5 ust. 5 tej dyrektywy.

54 Mając na względzie całość powyższych rozważań, na zadane pytanie należy odpowiedzieć, że dyrektywa 2001/29, a zwłaszcza jej art. 5 ust. 2 lit. b), sprzeciwia się uregulowaniu krajowemu, które zezwala przedsiębiorcy na świadczenie osobom prywatnym usługi zdalnego rejestrowania w chmurze kopii na użytek prywatny utworów chronionych prawem autorskim, za pomocą systemu informatycznego, wraz z aktywnym udziałem z jego strony przy rejestracji, bez zezwolenia podmiotu prawa autorskiego.

W przedmiocie kosztów

55 Dla stron w postępowaniu głównym niniejsze postępowanie ma charakter incydentalny, dotyczy bowiem kwestii podniesionej przed sądem odsyłającym, do niego zatem należy rozstrzygnięcie o kosztach. Koszty poniesione w związku z przedstawieniem uwag Trybunałowi, inne niż koszty stron w postępowaniu głównym, nie podlegają zwrotowi.

Z powyższych względów Trybunał (trzecia izba) orzeka, co następuje:

Dyrektywę 2001/29/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 22 maja 2001 r. w sprawie harmonizacji niektórych aspektów praw autorskich i pokrewnych w społeczeństwie informacyjnym, a zwłaszcza jej art. 5 ust. 2 lit. b), należy interpretować w ten sposób, że sprzeciwia się ona uregulowaniu krajowemu, które zezwala przedsiębiorcy na świadczenie osobom prywatnym usługi zdalnego rejestrowania w chmurze kopii na użytek prywatny utworów chronionych prawem autorskim, za pomocą systemu informatycznego, wraz z aktywnym udziałem z jego strony przy rejestracji, bez zezwolenia podmiotu prawa autorskiego.

Podpisy